

278 "Οτι ἡ πληθ. τῶν αἰσθ. Συντ. εἰς τὴν ἀλήθ.

ρίαν ἐπὶ τῶν λειτουργιῶν τῆς γεύσεως καὶ τῆς μικρᾶς ἐσίας τοῦ στομάχου. Καὶ ἔτι τὰ εἶδωλα τῆς ὄψεως διατίθενται ὑπὸ τοῦ στομάχου ὄχι μικρῶς. Καθότι αἱ ἀρεσκαὶ εἰς τὸν στομάχον ἐνέργειαι διεγείρουσιν εἰς τὴν ὄρατιν αἰσθήματα τῶν χρωμάτων πολλὰ ἀρεσκά, ἐν ᾧ ἡ ἀπεψία ἢ οἱ σπασμοὶ ἐκτελοῦσι τὸ ἐναντίον.

Ἡμεῖς λοιπὸν διὰ μὲν τῶν αἰσθήσεων αἰσθανόμεθα τῶν προσβολῶν τῶν ἔξωθεν σημάτων (κεφ. α΄) εἰς δὲ τοῦ νοῦς ἢ γνωσικῶν δυνάμεων τῆς ψυχῆς δημεουργοῦμεν νοητὰ καὶ διανοούμεθα (κεφ. β΄ κτξ) : ὅπερ δηλονότι εἶναι αἱ ἀνθρώπιναι γνώσεις (κεφ. θ΄) ἢ ἡ ἀλήθεια (κεφ. ι.) εἰς πλην ὄχι ἄνευ συνδρομῆς τῶν αἰσθήσεων, ὡς ἐν τῷ παρόντι κεφαλαίῳ ἀπεδείχθη. Ἀλλά ταῦτα πάντα τί ἄλλο εἶναι, εἰμὴ θεωρία τοῦ ἀνθρώπου ὡς αἰσθητικοῦ καὶ λογιστικοῦ; Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὄχι μόνον αἰσθητικὸς καὶ λογιστικὸς, ἀλλὰ καὶ κινητικὸς: ὃ ἐστὶν ἔχει καὶ βούλησιν (9), φυσικῶς πως ἔπεται καὶ ἡ τῆς βουλήσεως θεωρία.

Κ Ε Φ. ΙΒ΄.

Περὶ Βουλήσεως.

252. Ὁ ἄνθρωπος, ὡς εἶδομεν μέχρι τοῦδε, εἶναι ἐκ φύσεως αἰσθητικὸς, καὶ ἡ ἐκάστου περὶ τούτου πλη-

ροφορία εἶναι τοσοῦτον ἰσχυρὰ (200), ὥςτε δὲν ἐδυνήθη τις μέχρι τῆς σήμερον οὔτε μικρόν τι νὰ ἀμφιβάλη περὶ τούτου. "Ἐτι αὐτὸς εἶναι ἐκ φύσεως καὶ λογισικὸς, καὶ ἡ ἑκάστου περὶ τούτου συνείδησις ἔχει τοιαύτην τὴν κυριότητα ἐπ' αὐτὸν (αὐτόφει), ὥςτε δὲν ἐδυνήθη τις μέχρι τῆς σήμερον οὔτε περὶ τούτου νὰ ἀμφιβάλη. "Ὡςτε ἡ αἰσθητικότης καὶ ὁ νοῦς εἶναι δύο δυνάμεις τῆς ψυχῆς (128): ἢ ἂν θέλης μέρη αὐτῆς. Ἄλλ' ἕκαστος συνοίσει ἐν ἑαυτῷ, ὅτι εἰς ἕκαστον τῶν αἰσθημάτων ἢ νοήσεων ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον πρόσεσι καὶ κινήσεις τις εἰς αὐτὸν, καὶ ὅτι ἔχει συναίσθησιν τοῦ ὅτι δύναται αὐτὸς νὰ κινήσῃ ἕκαστὸν τε τῶν ἑαυτοῦ μελῶν καὶ ἔλον ἑαυτὸν, μεταφέρων ἑαυτὸν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον. "Ὡςτε ἔνεστιν ἐν ἡμῖν, ὡσαύτως καὶ εἰς τὰ βροσκήματα, δύναμις τοῦ κινεῖσθαι ἐκ φύσεως.

Παρατηρῶ ὅμως ἔτι οὔτε ἡ χεὶρ μου, οὔτε ὁ ποῦς μου κινεῖται ἐξ ἑαυτοῦ, οὔτε οἱ ὀφθαλμοί μου κλείνεται ἢ ἀνοίγονται οἴκοθεν, ὅπερ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ, δὲν εἶναι πολλαὶ ἐν ἐμοὶ αἱ κινητικαὶ δυνάμεις, ἀλλὰ μόνη μία καὶ ὅτι αὕτη εἶναι ἐκείνου, ὅπερ αἰσθάνεται καὶ διανοεῖται, εἴτε τῆς ψυχῆς (12). "Ὡςτε ἡ ψυχὴ ἐκτὸς τῶν δύο δυνάμεων: αἰσθητικότητος λέγω καὶ λογισικοῦ, ἔχει καὶ τρίτην τὸ κινεῖν. Καὶ εἰς ταύτην ἐγὼ δίδω ὄνομα θέλησιν. "Ὡςτε θέλησις ἢ θελεν εἶναι δύναμις τις τῆς ψυχῆς ἐκπληρωτικὴ τῶν ἑαυτῆς φυγῶν καὶ ῥοπῶν πρὸς τὰ αἰσθήματα καὶ νοήσεις: τουτέστι πάσης ἐνεργείας ψυχικῆς, εἴτε λέγω κλίσεως πρὸς τι, εἴτε ἐκκλίσεως ἀπό τινος. Δῆλον δ' ὅμως ὅτι ἡ θέλησις εἶναι δύναμις καὶ ὄχι ἀποτελεσμα. Καθότι οὔσης τῆς κινήσεως τῶν τε μελῶν καὶ

ὀλοκλήρου τοῦ σώματος ἀποτελέσματος, καὶ ὀνομασθεΐσης θέλησεως τῆς αἰτίας τούτων τῶν ἀποτελεσμάτων, μένει ἀνεκζήτητον τὸ, ὅτι ἡ θέλησις εἶναι δύναμις. Καὶ οὐκ ἔστι σιγή, καθ' ἣν ἔστι μόνον δύναταις νὰ βάλῃ ἐαυτὸν ἐξ ἡρεμίας εἰς κίνησιν, καὶ ἐξ ἐναντίας ἐκ τῆς κινήσεως εἰς ἡσυχίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν μὲν ἐλάττωσα τῶν κινήσεων νὰ ἐπιταχύνῃ τὴν δὲ μείζονα νὰ ἐπιβραδύνῃ, καὶ ἔτι ἔστι οὐδὲν αἴσθημα ἢ νόησις, καθ' ὃ ἐλλείπει ἡ θέλησις, ἐκτὸς τῶν βιαίων.

253. Ἄλλ' ἐπειδὴ ὡσπερ ὁ ἄνθρωπος εἶναι αἰσθητικός, οὕτω καὶ τὰ ἄλογα ζῶα, ἐπόμενον εἶναι νὰ εὐμοιρῶσι καὶ ταῦτα θέλησεως. Καὶ τούτου ἕνεκεν καὶ ὁ Ξενοφῶν δίδει τὴν θέλησιν εἰς τοὺς ἵππους, λέγων ἀγαθὸν τὸν ἵππον τὸν ἔχοντα θέλησιν νὰ συζέλληται ἐκ τῆς ὀρμῆς, καὶ νὰ ὑπέικῃ εἰς τὰ βουλεύματα τοῦ ἵππέως (α). Καὶ ὁ Πλάτων θέλει ὅτι θέλησις εἶναι ἡ πρὸς τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ βουλητοῦ ἐνέργεια τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, καὶ ὅτι ἐθέλω εἶναι τὸ ἐπινεύω πρὸς τι (β). Ὡς πᾶν ἔμφυχον καὶ θελητικόν, καὶ πᾶν θελητικόν τοῦτο καὶ ἔμφυχον. Οὕτως ἡμεῖς μεταχειρίζομεθα εἰς πᾶσαν ἐρώτησιν ἐμφύχου οὐδὲν ἄλλο ῥῆμα, ἢ τὸ θέλω. Φάγε, λέγομεν πρὸς τινα, δὲν θέλω λέγει ἐκεῖνος. . . πλε, δὲν θέλω εἶναι ἡ ἀπόκρισις αὐτοῦ. . . κοιμήσου, δὲν θέλω ἀποκρίνεται. Ὡς εἰς τὸ τρώγω, εἰς τὸ πίνω, εἰς τὸ κοιμηθήτομαι, κτξ, ἔνεσι καὶ ἡ θέλησις.

(α) Δεῖ γεμῆν εἰδέναι καὶ εἰ ἀφεθεῖς εἰς τάχος ἀναλαμβάνεται ἐν βραχεί, καὶ εἰ ὑποσρέφεται ἐθέλει. Ἀγαθὸν δὲ μὴ ἄπειρον εἶναι, καὶ καὶ πληγῇ ἐγερθεῖς ἐθέλει ὁμοίως πείθεσθαι. Περὶ ἵππικῆς.

(β) Ἐν τῷ δ. τῆς Πολ.

Ἐπειτα ἐπειδὴ καὶ τὰ ἄλογα ζῶα κινουῦνται, καὶ ἡ κίνησις εἶναι ἀποτέλεσμα, ἐπόμενον εἶναι καὶ ταῦτα νὰ ἔχῃσι ἐν ἑαυτοῖς τὴν αἰτίαν τῆς κινήσεως, ἀλλέως ἂν εἶχον αὐτὴν ἔξωθεν αὐτῶν, ἔπρεπε νὰ διευθύνωνται πρὸς μίαν μόνην εὐθυβολίαν ὡς τὰ κινούμενα ἄψυχα σώματα, καὶ ὡς φαίνεται τοῦτο δὲν ἐπακολουθεῖ. Πάν λοιπὸν ἐκεῖνο, ὅπερ βάλλει τὰ ζῶα εἰς κίνησιν ἢ εἰς ἡρεμίαν, ὀνομάζω **θέλησιν**.

254. Ὅτι ἡ θέλησις ὅμως διαφέρει τῆς αἰσθήσεως καὶ τοῦ λογισικοῦ, οὐδεὶς, νομίζω ἐγὼ, δύναται νὰ ἀμφιβάλῃ. Καθότι ἡ μὲν αἰσθησις εἶναι δύναμις τῆς ψυχῆς, δι' ἧς ἡ ψυχὴ ἀντιλαμβάνεται τῶν ἐν αὐτῇ ἐνεργειῶν τῶν ἔξωθεν σωμάτων (2) : ἢ ἂν θέλης τοῦ πανταχηκινήτου (35), λογισικὸν δ' εἶναι δύναμις τῆς ψυχῆς, δι' ἧς ἡ ψυχὴ ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ ἐνεργειῶν γινώσκει τὰ νοητὰ (207) : ὃ ἐστὶν ἀμφοτέρων τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι οὐδὲν ἄλλο, εἰμὴ διάθεσις αὐτῆς τῆς ψυχῆς : ἢ ἂν θέλης ἀντίληψις τῆς ἰδίας ὑπάρξεως. Ἄλλ' ἡ ἀντίληψις εἶναι οὐσιωδῶς διάφορος τοῦ θέλω ἢ δὲν θέλω νὰ μοι γένη αὕτη ἢ ἀντίληψις, καὶ τοῦ νὰ κινήθῃ πρὸς τὸ βουλευτὸν, ἢ νὰ ἐκκλίνω ἔκτειος : ὃ ἐστὶν ἡ μὲν αἰσθησις καὶ τὸ λογισικὸν θεωρεῖται ἐκ τῶν ἔξω ὡς πρὸς τὴν ψυχὴν, ἡ δὲ θέλησις ἐκ τῶν ἐδῶ ὡς πρὸς τὰ ἔξω. Ὡς εἰ ἡ θέλησις εἶναι δύναμις ἰδίου εἶδους, χαρακτηρίζουσα τὸ ζῶον τοῦ μὴ ζώου, καὶ ἐκτελοῦσα ἡμᾶς δύναμιν ἐν τοῖς οὖσι.

255. Ἐκαστος ὅμως ἡμῶν ἔχει ὄχι μόνον συναίσθησιν τῶν ἰδίων αἰσθημάτων καὶ ἰδεῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς ποιότητος αὐτῶν : ὃ ἐστὶν ὅτι τινὰ μὲν αὐτῶν εἶναι ἡδον-

νικὰ, ἄλλα δὲ ἀλγεινὰ, καὶ ἄλλα οὐδέτερα, ὡς τοῦτο φθάσαντες εἶπομεν (5). Καὶ ἐπειδὴ ἕκαστος ἡμῶν γινώσκει ἐξ ἑαυτοῦ τὸ, τί ἐσιν ἡδονὴ, καὶ τί ἀλγηδὼν ἢ λύπη, δεῖται περὶ τούτου οὐδεμιᾶς ἐξηγήσεως, ὡς ἔχων διδάτκαλον ἄριστον αὐτὴν τὴν φύσιν. Ὡς ἡ ποιότης τῶν αἰσθημάτων καὶ ἰδεῶν, εἴτε ἡ ἡδονὴ καὶ ἡ ἀλγηδὼν ἢ λύπη εἶναι ἐκ φύσεως. Ἄλλ' εἰς πᾶσαν μὲν ἡδονὴν πρόσεσι ῥοπήτις ἢ κλίσις τῆς ψυχῆς, εἰς πᾶσαν δ' ἀλγηδὼνα ἢ λύπην πρόσεσι ἔκκλισις ἢ ἀποσροφή. καὶ ἡ κλίσις καὶ ἔκκλισις τινος εἶναι οὐδὲν ἄλλο, ἢ μετὰ βασις ἀπὸ τόπου εἰς τόπον. Ὡς ὁ ἄνθρωπος εἶναι κινητικὸς ἕνεκα τῆς ἡδονῆς καὶ ἀλγηδόνος ἢ λύπης: ὃ ἐσιν αἱ ἡδοναὶ καὶ αἱ ἀλγηδῶνες ἢ λύπαι εἶναι οἱ δύο ἐλατῆρες τῶν ἀνθρωπίνων κινήσεων. Ὡς ἡ θείλησις θεωρεῖται περὶ ἡδονᾶς καὶ ἀλγηδῶνας ἢ λύπας.

556. Καὶ ἤδη μὲν τὰ αἰσθητά εἶναι τριῶν εἰδῶν: ἡδονικὰ, ἀλγεινὰ, καὶ οὐδέτερα, ὡς ἕκαστος συνοιδεν ἐν ἑαυτῷ τὸ πρᾶγμα, ἐξ ὧν καὶ τὰ ὄντα ὠνομάσθησαν ἡδονικὰ, ἐπιλυπα, καὶ οὐδέτερα: ἢ ἂν θείλης ἀγαθὰ, κακὰ, καὶ οὐδέτερα (9). Πλὴν εἶναι πιθανὸν νὰ συμβαίη τούτο ἤδη εἰς ἡμᾶς ἕνεκα τῆς συνεχοῦς αὐτῆν πρὸς ἡμᾶς ἐνεργείας ἢ συνηθείας, καὶ ὅτι καὶ ταῦτα τὰ οὐδέτερα κατ' ἀρχὰς νὰ ἦναι ἢ ἀλγεινὰ ἢ ἡδονικὰ, ὑπὸ δὲ τοῦ χρόνου νὰ μεταλλάττωνται εἰς οὐδέτερα. Καὶ σημείουν τούτου ὅτι τὸ μέλαν χρῶμα, ὅπερ ἤδη εἰς ἡμᾶς φαίνεται οὐδέτερον, δὲν ὑπῆρξε τοιοῦτον εἰς τὸν τυφλὸν τοῦ Χήζειδεν (238), ἀλλ' οὔτε εἰς τὰ βρέφη. Εἶτα καὶ αὐτὴ ἡ μουσικὴ, ὡς ἕκαστος ἐξ ἑαυτοῦ δύναται νὰ παρα-

τηρήσῃ, χρονίζουσα τρέπεται εἰς ἀηδῆ. Τέλος πάντων ἂν ἐγὼ κλείσω τοὺς ἐμοὺς ὀφθαλμοὺς, ὥς να ἀβλεπτῶ ὧραν τινὰ τὰ λεγόμενα οὐδέτερα ἀντικείμενα, θέλω αἰσθανθῆ μεγίστης σενοχωρίας, ὥς να μὴν δύναμαι να διαμείνω εἰς ταύτην τὴν κατάστασιν. Σημεῖον λοιπὸν ὅτι ἐγὼ ἐπιθυμῶ καὶ τὴν ἐνέργειαν τῶν λεγομένων οὐδετέρων ἀντικειμένων. Ἐ-
 ὄντες ὅμως τὴν ἀρχὴν τῶν αἰσθημάτων καὶ ἰδεῶν, ἤδη λέ-
 γομεν ὅτι ἡ θέλησις θεωρεῖται καὶ εἰς τὰ ἡδονικὰ, καὶ
 εἰς τὰ λυπηρὰ, καὶ εἰς τὰ οὐδέτερα. Καθότι ἄντις μὲ
 ἐρωτήσῃ διατί βλέπω τὰ λεγόμενα οὐδέτερα ἀντικείμενα,
 διότι οὕτω θέλω, ἔσαι ἢ ἐμὴ ἀπόκρισις,

257. Ἄν ὅμως καὶ τὰ ἡδονικὰ ἀντικείμενα, εἴτε ἀ-
 γαθὰ ἢ καὶ μὴ παρόντα, ἢ παρόντα τὰ ἀλγεινὰ, εἴτε κα-
 κά: ὅ ἐστιν ἂν ἀπὴ ἢ ἡδονή, ἢ παρῆ ἀλγηδὼν ἢ λύπη,
 τότε ἡ θέλησις ἀλλάττει ὄνομα καὶ ὀνομάζεται ὄρεξις.
 Ὡς ὄρεξις εἶναι ἕκτασις τῆς ψυχῆς πρὸς τὰ ἀγαθὰ, καὶ
 συστολή αὐτῆς ἐκ τῶν κακῶν: ἢ ἂν θέλης δύνამις τοῦ
 ἀνθρώπου, ἧς περ ἔνεκα αὐτὸς κινεῖται ἢ πρὸς ζήτησιν
 τῶν ἀγαθῶν ἢ πρὸς ἐκφυγὴν τῶν κακῶν, θεωρουμένου
 ὅμως τοῦ πράγματος ὡς ἐκ τῶν ὀρεκτικῶν πρὸς τὴν ψυχὴν
 ἐν ᾗ ἡ θέλησις τ' ἀνάπαλιν, καὶ ἐπομένως ἡ ὄρεξις εἶναι
 ὁ ἐλατῆρ τῶν ἀνθρωπίνων κινήσεων. Καθότι ἂν δὲν ἦ-
 σαν ὀρεκτὰ εἰς τὸν κόσμον, ὁ ἀνθρώπος ἤθελε διαμείνει εἰς
 αἰωνίαν ἀκίνησίαν, εὐχαριστούμενος μόνον εἰς τὴν ἑαυτοῦ
 ὑπαρξίν. Ὡς δ' εἰς τὸ λογικὸν θεωρεῖται κατάφασις καὶ
 ἀπόφασις (88), οὕτω καὶ εἰς τὴν ὄρεξιν ὄρμη καὶ φυγή.

Ὅτι ὅμως καὶ ἡ τῶν κακῶν ἕκκλισις εἶναι ὄρεξις
 εἰς, μικρὰ ἔρευνα ἐξάγει τὸ πρᾶγμα ἔξω πάσης ἀντικει-

γίας. Καθότι τὸ νὰ ἐκφύγη τίς τι, τοῦτο τὶ ἄλλο σημαίνει, εἴμῃ ὅτι ὀρέγεται, εἴτε ὑπερθέλει τὸν ἀφανισμόν αὐτοῦ, εἴτε τὴν ἀντικατάστασιν τῶν ἀγαθῶν;

Συνάγεται λοιπὸν ἐντεῦθεν ὅτι ἡ ὄρεξις εἶναι μερικωτέρα τῆς θελήσεως, ὡς οὔσης πάτης ὀρέξεως θελήσεως, ὅχι ὅμως καὶ τὸ ἐναντίον. "Ἐτι δ' ἡ ὄρεξις διαφέρει τῆς θελήσεως, καθ' ὃ διὰ τὴν ὑπάρξιν ὀρεκτόν τε, εἶναι ἀνάγκη εἰς αὐτὸ νὰ ἐνεργήτῃ πρότερον εἰς τὸ ὀρεγόμενον: ὅ ἐστι τὸ ὀρεγόμενον νὰ ἔχη μνήμην αὐτοῦ, ἐν ᾧ ἡ θελήσις παρέστι καὶ εἰς τὸ ἀρχικὸν αἴσθημα.

258. Ἄλλ' ἡ ὄρεξις οὐσα δύναμις τῆς ψυχῆς, ἣτις καὶ θυμὸς ὀνομάζεται, ἦν τὸ αὐτὸ ὡσὰν νὰ ἐλέγετο δύναμις τοῦ θυμοῦ, ὡς ἡ δύναμις τῆς θυμοῦ εἴτε ἡ ὄρεξις διαιρεῖται εἰς δύο: εἰς ἐπιθυμίαν καὶ θυμόν (α). Καὶ ἐπιθυμία μὲν εἶναι ἕκτασις τῆς ψυχῆς πρὸς τὰ ἡδονικὰ ἀντικείμενα, ἢ τὸ ἀνάπαλι ἐκτασις τῶν ἡδονικῶν ἀντικειμένων πρὸς τὸν θυμόν ἢ ψυχήν. Θυμὸς δ' εἶναι μεγεθυσμὸς, διὰ τὴν εἰπῶ οὕτω, τῆς ψυχῆς πρὸς διάσωσιν ἑαυτῆς ἢ πρὸς διαφθοράν τῶν κακῶν ἀντικειμένων. Δῆλον ὅμως ὅτι θεωρεῖται τὸ πρᾶγμα ὡς ἐκ τῆς ψυχῆς πρὸς τὰ ἐπιθυμητὰ ἢ θυμικὰ, ὅπερ δηλ. εἶναι ἄλλη διαφορά ὀρέξεως καὶ ἐπιθυμίας. Καὶ τὸ μὲν ἐπιθυμῶ λεγεται οὐδέ ποτε ἐπὶ τῶν παρ' ἡμῶν ἢ παρωχηκότων ἀγαθῶν, ἀλλὰ μόνον περὶ μελλόντων. Τὸ δὲ θυμοῦμαι οὔτε περὶ μελλόντων, οὔτε περὶ παρωχηκότων.

(α) "Ἐτι δ' ὅπερ ἐν διανοίᾳ κατάφασις, καὶ ἀπόφασις, τοῦτο ἐν ὄρεξις δῖωξις καὶ φυγή. Ἄριστ. Ἠθικ. Νικομ. τὸ ζ'. κεφ. β'.

ἀλλὰ μόνον περὶ ἐνεσώτων. Ὡς δὲ λέγω ἐπιθυμῶ φαγη-
τῶν, οὕτω καὶ ὑγείας καὶ μάθησεως: ἡθικῶν ἀγαθῶν
δηλονότι (79).

259. Ἄλλ' ἐπειδὴ καὶ ἡ ἐπιθυμία ἀγαθοῦ τιος
μὴ παρόντος εἶναι συνώνυμος μὲ τὸ νὰ ἀλλάξη τις τὴν
παροῦσαν ἑαυτοῦ κατάστασιν, ὡς οὖσαν βέβαια ἐπίλυ-
πον, ἥτις καὶ ἔκκλισις ἢ θυμὸς ὠνόμασαι (258) ἔ-
του ἕνεκεν καὶ ἡ ἐπιθυμία εἶναι ἔκκλισις (ἢ καὶ θυ-
μὸς τις), ἐκφεύγουσα τὰ παρόντα κακὰ ἕνεκα ἀπολαύ-
σεώς τιος ἀγαθοῦ. Οὕτως ἐπιθυμεῖ τις νὰ φαγητῶν, ἢ
ποιῶν, ἢ ἐνδυμάτων, ἢ κτξ ἄλλα. πότε; Ὅταν πεινᾷ
ᾔταν διψᾷ, καὶ ᾔταν ψύχεται. Καὶ ὡς ἡ ἐδωδὴ, ἡ πό-
σις, καὶ τὸ ἐνδύεσθαι εἶναι ἡθοναί, οὕτως ἡ πείνα, ἡ
δίψα, καὶ τὸ ψύχος εἶναι ἀλγηθόνες. Ὡς τὸ νὰ ζητῶ-
μεν ἡμεῖς πεινῶντες ἢ διψῶντες, ἢ ψυχόμενοι, φαγητὰ,
πότα, καὶ ἐνδύματα: μὴ παρόντα λέγω ἀγαθὰ, τοῦτο
θέλει νὰ εἰπῇ ὅτι ἐκφεύγομεν παρόντα κακὰ.

Ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ θυμὸς ἢ ἔκκλισις τῶν κακῶν εἶ-
ναι οὐδὲν ἄλλο, ἢ ἐπιθυμία τις. Καθότι - τὸ νὰ ἐκφεύγη
τις ἐν παρὸν κακὸν ἢ νὰ ζητῇ τὸν μηδενισμόν αὐτοῦ,
τοῦτο τί ἄλλο σημαίνει, εἰμὴ ὅτι ἐπιθυμεῖ τῆς ἀπούσης
ἀγαθῆς αὐτοῦ καταστάσεως;

260. Ὡς ὁμῶς ὁ ἄνθρωπος ἐπιθυμεῖ καὶ θυμοῦ-
ται, οὕτω καὶ τὰ βοσκήματα. Δι' ὃ καὶ ὁ ἄνθρωπος
εἶναι ζῶον ἐπιθυμητικὸν καὶ θυμικόν (7). Καὶ τούτου
ἕνεκεν οἱ μεταφυσικοὶ ἀναφέρουσι τὸν θυμὸν καὶ τὴν ἐ-
πιθυμίαν εἰς τὸ ἄλογον μέρος τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου.

261. Ἄλλ' ἐπειδὴ καὶ ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὄχι μόνον

αἰσθητικός (2) εἰς ἀλλὰ καὶ λογιστικός (104) εἰς φυσικῶς πῶς ἔπεται νὰ ὑπάρχωσιν ἔχει μόνον φυσικαὶ ἡδοναὶ καὶ ἀλγηδόνες εἰς αὐτὸν (5) εἰς ἀλλὰ καὶ ἠθικαὶ (79) εἰς καὶ ἐντεῦθεν ὡς ὑφιστάσθαι εἰς αὐτὸν φυσικὰ ὀρεκτὰ εἰς οὕτω καὶ ἠθικὰ. Ὡς ἐν γένει πᾶν ἐκεῖνο, ὅπερ συντηρεῖ ἢ τελειοποιεῖ τὸν ἄνθρωπον: ἢ ἂν θέλῃς πᾶν ἐκεῖνο, οὕτως ἅπαντες ἐφίενται, ὀνομάζεται ἀγαθόν . . καὶ πᾶν ἐκεῖνο ὅπερ φθείρει τὸ σῶμα ἢ ἐλαττοῖ τὸ ὕψος τοῦ ἀνθρώπου: ἢ ἂν θέλῃς πᾶν ἐκεῖνο, ὅπερ ἅπαντες ἐκκλίνουν, ὀνομάζεται κακόν. Καὶ ἐκ μὲν τῶν ἀγαθῶν ὅσα μὲν διατηροῦσι τὴν ἡμετέραν φύσιν τε καὶ εἶναι, ἐκ δὲ τῶν κακῶν ὅσα πολεμοῦσιν αὐτὰ, ὀνομάζονται φυσικὰ: καὶ ἠθικὰ, ὅσα ἢ τελειοποιεῖ τὸν ἄνθρωπον, ἢ ἐμποδίζουσι τὴν ἐκτύλιξιν τοῦ λογικοῦ ἢ καὶ ἐλαττοῦσιν τὴν ἀξίαν τοῦ ἀνθρώπου: ὅ ἐστιν ὅσα μὲν ἀνάγονται εἰς τὰς αἰσθήσεις, φυσικὰ, ὅσα δὲ εἰς τὸν νοῦν, ἠθικὰ.

262. Ὁντος λοιπὸν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ φυσικοῦ τε καὶ ἠθικοῦ, τοῦ δ' ἀνθρώπου αἰσθητικοῦ καὶ λογιστικοῦ, ἐπόμενον εἶναι εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὡς ὀρέγεται τῶν φυσικῶν ἀγαθῶν καὶ ἐκκλίνει τὰ φυσικὰ κακὰ (257) εἰς οὕτω νὰ ὀρέγεται καὶ τῶν ἠθικῶν ἀγαθῶν καὶ νὰ ἐκκλίνει τὰ ἠθικὰ κακὰ. Εἰς ταύτην λοιπὸν τὴν δύναμιν ἐγὼ δίδω ὄνομα βούλησις. Ὡς βούλησις εἶναι ὄρεξις λογικὴ ἢ δύναμις τῆς ψυχῆς, δι' ἧς ἐκτελεῖ πᾶσαν ἐνέργειαν νοεράν τε καὶ ὕλικήν (9). Καὶ ἄνευ μὲν τοῦ λογικοῦ ἡμεῖς γινώσκωμεν οὐδέν, ἄνευ δὲ τῆς βουλήσεως ἡμεῖς πράττομεν οὐδέν. Καὶ ὁ μὲν νοῦς τ' ἀληθῆς ζητεῖ

ἢ δὲ βούλησις τ' ἀγαθόν : ὅ ἐστιν ἡμεῖς κυρίως τότε μόνον θεωρούμεθα ὡς δύνამις, ὄχι ὅταν αἰσθανώμεθα ἢ διανοοῦμεθα, ἀλλ' ὅταν βουλοῦμεθα. Καθότι ὅταν ἐγὼ αἰσθάνωμαι, ἢ μέμνημαι αἰσθημάτων ἡδονικῶν ἢ ἀλγεινῶν, ταῦτα εἶναι ἐν ἐμοί : τουτέστιν ἐμαὶ διαθέσεις. ὡσαύτως καὶ ὅταν ἐγὼ ἀποφαίνομαι περὶ ἀναφορῶν ἢ αἰσθημάτων ἢ ἰδεῶν, ἢ ἐφευρίσκω ἀληθείας, ταῦτα εἶναι ἐμαὶ διαθέσεις. ὅταν ὅμως ἕνεκα τούτων τῶν ἐργασιῶν ἐγὼ αἰσθανθῶ ὀρέξεώς τινος, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργήσω, τότε ἐγὼ ῥέπω πρὸς πᾶν τὸ περὶ ἐμέ.

Συνάγεται λοιπὸν ἐντεῦθεν α', μὲν ὅτι ἡ βούλησις εἶναι μέρος τῆς θελήσεως. β' : δὲ ὅτι ἡ ὄρεξις εἶναι μέρος τῆς βουλήσεως. γ'. ὅτι ἡ ἐπιθυμία καὶ ὁ θυμὸς εἶναι μέρη τῆς ὀρέξεως. Καθότι μία ἐπιθυμία ἀπλῶς, ἢ μία ὄρεξις λέγεται μὲν θέλησις (257) ὄχι ὅμως καὶ βούλησις : ὅ ἐστιν ἡ μὲν θέλησις εἶναι δύναμις ὁλοκλήρου τοῦ ἐμφύχου, ἡ δὲ βούλησις τῆς λογιστικῆς ψυχῆς : ἢ ἂν θέλης ἡ μὲν θέλησις ἔχει τὴν ἑαυτῆς ὑπαρξιν ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου ὡς πρὸς τὰ ὄντα, ἡ δὲ βούλησις ἐκ τῶν ὄντων ὡς πρὸς τὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου : ὅ ἐστιν ἡ βούλησις εἶναι μὲν ἡ αὐτὴ μὲν τὴν θέλησιν κατὰ τὸ ὑποκείμενον, διαφέρει δ' αὐτῆς κατὰ τὴν ἀναφορὰν. διότι ἡ μὲν βούλησις λέγεται ὡς ἐκ τοῦ τέλους ἢ βουλευτικῆς, ἡ δὲ θέλησις ὡς ἐκ τῆς ἀρχῆς ἢ ψυχῆς.

263. Δὲν δίδονται ὅμως, λέγειν ἐγὼ (ὅπερ ἠθέλει εἰπεῖν καὶ ἕκαστος, ἂν μόνον ἐξέταξε τὸ πρᾶγμα), ἄλλαι ἰδέαι τοσοῦτον δυσδιάκριται εἰς τὴν Ἑλληνικὴν διάλεκτον (διότι οἱ Ἑυρωπαῖοι εἶναι ἄνευ θελήσεως), ὅσον ἡ βούλησις

καὶ θέλησις. Καθότι εἰς ἕκαστον τῶν συγγραφέων ἀπαντᾷ τις τὴν μὲν βούλησιν ἀντὶ τῆς θελήσεως, τὴν δὲ θέλησιν ἀντὶ τῆς βουλήσεως. Οὕτως ὁ μὲν Ἰωαννης ὁ Δαμασκηνός (α) καὶ ὁ Βούλγαρις καὶ ἄλλοι πολλοὶ γάττουσι τὴν θέλησιν ἀντὶ τῆς βουλήσεως, τὸ δ' ἀνάπαλιν ἄλλοι. Προσδιορίζω ὅμως ὁ Βούλγαρις (β) τὴν βούλησιν, τοποῦτον ἀπέτυχεν, ὡς ἀντὶ δυνάμεως τὴν ὠνόμασεν ἐνέργειαν καὶ μὴ δυνάμεως, οἷα δηλονότι εἶναι ἡ διάνοια (93). Καὶ αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης δὲν ἄφησε τὸ πρᾶγμα ἀτάραχον. Καθότι, ὡς ἐγὼ οἶδα, αὐτὸς μὲν λέγει οὐδὲν περὶ θελήσεως, προσδιορίζω ὅμως τὴν βούλησιν, εἰ αὐτὴν οὐδαμῶς ὀλιγώτερον, ἢ πρότερον ἀπροσδιόριστον, λέγων ὅτι ἡ μὲν βούλησις ἀφιέρωται εἰς τὸ τέλος, ἡ δὲ προαίρεσις εἰς ὅσα φέρουσιν εἰς τὸ τέλος. ἵδιότι ἡμεῖς λέγομεν βουλόμεθα ὑγιαίνειν, προαιρούμεθα δὲ, δι' ὧν ὑγιανούμεν (γ).

(α) Θέλησις ἐστὶ φυσικὴ ἔρεξις. Καὶ πάλιν θέλησις ἐστὶ φυσικὴ, λογικὴ, καὶ αἰτεξουσίος ὄρεξις, καὶ τοῦ νοῦς κίνησις. Τὰ μὲν γὰρ ἄλογα οὐκ αἰτεξουσίως κινεῖται πρὸς ὄρεξιν. φυσικῶς γὰρ κινουμένης ἐν αὐτοῖς τῆς ὀρέξεως καὶ μὴ ἐχούσης ἐπισατοῦντα τὸν λόγον, ἄγονται ὑπὸ τῆς φύσεως τῆ ταυτης ἐρέξει ἠττώμενα, ὁ δὲν εὐθύς ορμαῖ πρὸς τὴν πράξιν, εἰ μὴ ὑφ' ἑτέρου κωλυθῆ. Ἡ δὲ λογικὴ φύσις ἐξουσίαν ἔχει ὑποκύψαι τῇ φυσικῇ ὀρέξει καὶ μὴ ὑποκύψαι, ἀλλὰ νικῆσαι. Καὶ δηλοὶ ἡ φύσις ζωῆς ἔφεσις φυσικὴ ὅσα καὶ ὑποκύπτουσα τῷ λογῷ. Εἰς τὰς ἰδιότη. τοῦ Θεοῦ.

(β) Τὸ γοῦν βουλεσθαι ἐνέργεια διανοίας ἐστὶ, δὲ τῆς κατάστασις καταστάσεως προτιμα τίθεται, οὐδὲν παρὰ τοῦτο εἶναι τὸν ὀρισμὸν τῆς βουλήσεως. Εἰς τὴν Μεταφυσ.

(γ) Ἡτε δὲ ἡ μὲν βούλησις τοῦ τέλους ἐστὶ μᾶλλον, ἢ δὲ προαίρεσις τῶν πρὸς τὸ τέλος, οἷον ὑγιαίνειν βουλόμεθα, προαιρούμεθα δὲ δι' ὧν ὑγιανούμεν. Ἡθικ. νικομ. τὸ γ', κεφ. δ'.

Ἄλλὰ - τις οὐχ ἔργῳ ὅτι τοῦτο εἶναι συμβεβηκός; καὶ ἔχει φύσιν τῆς βουλήσεως ἢ προαιρέσεως; Καθότι ἂν τὰ μίττα ἦναι ἓν καὶ ἔχει πλείονα, τότε ἡμεῖς λέγομεν βουλόμεθα, καὶ ἔχει προαιρούμεθα. . . καὶ ἂν τὰ τέλη ἦναι δύο, καὶ ἔχει ἓν, τότε ἡμεῖς λέγομεν προαιρούμεθα, καὶ ἔχει βουλόμεθα. Καθότι οὗτος εἰς τὸν ἄνθρωπον τέλους καὶ τοῦ πλούτου, καὶ τῆς δόξης, ἂν προτεθῶσιν εἰς αὐτὸν ἀμφοτέρω: ὁ πλούτος καὶ δόξα, οὗτος θέλει εἰπεῖ προαιρούμαι, καὶ ἔχει βούλομαι: τὸν πλούτον δηλονότι, ἂν ᾖ μὴ φιλόδοξος, καὶ τὴν δόξαν, ἂν ἦναι μὴ φιλάργυρος. Ἐκ δὲ τῶν Εὐρωπαίων ὁ μὲν Βοννέτ θέλει »τὴν βούλησιν πράξιν ἢ διάθεσιν τοῦ αἰσθητικοῦ ἢ νοητικοῦ οὗτος, ἧς περ ἔνεκεν ἡ ψυχὴ προκρίνει ἐκ τῶν πολλῶν τὸ μέγα ἀγαθόν, ἢ τὸ μικρὸν κακόν«. Κατὰ δὲ τὸν Κονδιλιακ »βούλησις εἶναι ἐπιθυμία ἀπόλυτος, καὶ τοιαύτη, ὅσπερ εἰς νομίζωμεν τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτῆς κειμένην ἐφ' ἡμῖν«. Κατὰ δὲ τὸν Ἀϊννέκιον »ἐκ τῶν ψυχικῶν ἐννάμεων οἱ ἧς μὲν τὸ ἄλλο ἀγαθόν ἡ ψυχὴ διώκει, τὸ δὲ κακὸν ἀποσρέφεται, βούλησις, δὲ ἧς δὲ τῶν ὑλικῶν πρὸς ἃ μὲν κρίνει ἀγαθὰ φέρεται, τὰ δὲ κακὰ ἐγκλίνει, ὅσπερ καλεῖται αἰσθητικὴ«. Κατὰ δὲ τὸν Χαρτλεϊ »βούλησις εἶναι ἐπιθυμία ἢ ἀποστροφή ἰσχυρὰ πρὸς ἐπιτέλειάν τινος ἀποτελέσματος«. Κατὰ δὲ τὸν Λώκιον »βούλησις εἶναι ἐναρμίστις ἐν ἡμῖν τοῦ εὐαχόμεθα, ἢ μὴ, ἐνὸς πράγματος, τοῦ εὐαχόμεθα ἐπακολουθῶμεν ἢ εὐαχόμεθα τῆς ἐργασίας ἐνὸς ἔργου ἢ σκέψεως».

204. Ὡς δὲ οὐδένος οὐκ οὐκ καὶ οὐκ ἀκούει (248) ἔτσι ἡ ψυχὴ ἡμῶν εἶναι οὐδὲν ἄλλο, ἢ οὐκ καὶ

βούλησις. Ἄλλ' ἐπειδὴ καὶ ὁ μὲν νοῦς ἔχει ὑποκείμενόν τὰς διαθέσεις τῆς ψυχῆς ἢ νοήσεις, ἢ δὲ βούλησις τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτῶν ἢ τέλος: ὃ ἐστὶν ἐπειδὴ ὅταν ἐγὼ αἰσθάνωμαι, ἢ μέμνημαι ἠδονικῶν ἢ λυπηρῶν φαντασμάτων, ἢ ἀποφαινῶμαι περὶ τῶν ἀναφορῶν αὐτῶν, τοῦτο εἶναι ἐν ἐμοὶ ἐνέργεια, ὅταν δ' ἐγὼ ὀρεγόμενός τις τούτων κινούμαι, εἶναι ἐμφάνισις ἐμοῦ αὐτοῦ πρὸς τὰ ἔξω, τοῦτου ἕνεκεν ἡμεῖς λεγόμεθα μᾶλλον δύναμις, ὅταν βουλόμεθα, ἢ ὅταν διανοώμεθα. Ἐπειτα ἡμεῖς ἤδη μὲν αἰσθανόμεθα, ἤδη δ' ἀναμεμνήμεθα, ἤδη δὲ διανοούμεθα, ἔστιν ὁμοῦς οὐδέποτε καιρὸς, καθ' ὃν δὲν βουλόμεθα, τοῦτου ἕνεκεν ἤθελε συναῖξαι τις ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι μᾶλλον βούλησις, ἢ πᾶν ἄλλο τι. Εἶναι δ' ὁμοῦς ἐκ τὸς πάσης ἀντιλογίας ὅτι διὰ τὴν ἐμφανισθῆ ἢ βούλησις, πρέπει τὴν προὔπάρξῃ ἢ αἰσθημάτι, ἢ ιδεῖα. Καθότι ἡ βούλησις εἶναι δύναμις οὔτε λίθου, οὔτε ξύλου, οὔδ' ἄλλου τινός, ἀλλ' αἰσθητικοῦ καὶ διανοητικοῦ ὄντος. καὶ οὔτε αἰσθάνεται τις, οὔτε διανοεῖται ἐπὶ ματαιῶν, ἀλλὰ πρὸς ζήτησιν ἀγαθῶν, ἢ ἀποφυγὴν κακῶν, ὅπερ λέγεται εὐδαιμονία.

265. Ἄν ὁμοῦς καὶ τὰ βουλητὰ ἦναι πλέον τοῦ ἐνός: ὅτι ἂν τὰ ἐρεκτὰ ἢ φευκτὰ, εἴτε ἀγαθὰ καὶ κακὰ (261) ἦναι ἀμφίβουλα καὶ ἀμφιρέπῃ, ἢ βούλησις ἀλάττει ὄνομα καὶ ὀνομάζεται προαίρεσις. οὔτως ἡμεῖς λέγομεν ὅτι βουλόμεθα ὑγιάνειν ἢ εὐδαιμονεῖν, εἰς δὲ τὴν μὴ συνεχῆ θέρμην ἡμεῖς οὐκ ἐν λέγομεν βουλόμεθα, ἀλλὰ προαιρούμεθα τὴν κίναν. διότι δηλονότι ἅπαντες μὲν οἱ ἄνθρωποι ἐπιθυμοῦσι τὴν ὑγίειαν καὶ εὐδαιμονίαν, ὡς φύ-

εἶ ἀγαθόν, πλὴν ἅπαντες δὲν σοχάζονται τὴν κίναυ μόνην
 θεραπευτικὴν τῆς μὴ συνεχῆς θερμῆς. Καὶ ἂν μὲν εἰς
 τὸ ρίψιμον τοῦ μήλου τοῦ Πάριδος ἦν μόνη ἡ Ἀφροδίτη
 τὸ πρᾶγμα ἤθελεν εἶναι βούλησις, οὐσίῳ δὲ τριῶν τῶν
 θεῶν, τὸ πρᾶγμα ἐγράφη εἰς προαίρεσιν. Καὶ τὸ ῥῆμα
 προαιροῦμαι σημαίνει βέβαια οὐδὲν ἄλλο, εἰμὴ ὄντων
 πολλῶν τῶν αἰρετιῶν ἢ ἀγαθῶν, ἢ φευκτῶν ἢ κακῶν,
 ἐγὼ προκρίνω τὸ ἓν: τὸ μείζον λέγω ἀγαθόν, ἢ τὸ
 ἔλαττον κακόν. Συνάγεται λοιπὸν ἐντεῦθεν ὅτι καὶ ἡ βού-
 λησις εἶναι ἄλλη προαίρεσις, πλὴν αἰρετιῶν ἐναντίας φύ-
 σεως. Καθότι τὸ βούλομαι ὑγαινεῖν ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ
 προκρίνω πρὸ τῆς καχεξίας τὴν ὑγείαν, εἴτε τὸ ἀγαθόν
 πρὸ τοῦ κακοῦ, ἐν ᾧ προαίρεσις εἶναι προτίμησις τοῦ ἀ-
 γαθοῦ πρὸ τοῦ ἀγαθοῦ, ἢ ἐλάττονος κακοῦ πρὸ κακοῦ,
 ὄντων δηλονότι ἀνίστων.

266. Ἐν πρώτοις λοιπὸν λέγω ὅτι ἡ βούλησις ἐκ-
 πληροῦται διὰ τῶν νεύρων.

Μικρὰ εἶδησις τῆς ἀνατομικῆς ἐξάγει τὸ πρᾶγμα ἐξ ὅ-
 πάσης ἀντιλογίας. Καθότι, ὡς ἐλέχθη (10), ἂν δεθῇ
 ἢ κοπῇ ἐν νεῦρον ἐπικλαδιζόμενον εἰς τι μέλος, τοῦτο τὸ
 μέλος διαμένει ἐσερημένον πάσης κινήσεως καὶ βουλήμα-
 τος τῆς ψυχῆς. Ὡς τὰ νεῦρα εἶναι ὄχι μόνον λειτουργοὶ
 τῶν αἰσθημάτων (αὐτόφθι), ἀλλὰ καὶ τῶν βουλημάτων
 τῆς ψυχῆς. Καὶ, ὡς φαίνεται, ἡ ψυχὴ καθιδρυμένη πως
 ἐπὶ τοῦ κέντρου τῆς αἰσθητικότητος, κάθηται καὶ ἐπὶ τῆς
 ἐξίας τῶν βουλημάτων, ὥς ἐκ μὲν τῶν περάτων τοῦ σώ-
 ματος νὰ φθάσωσι τὰ αἰσθήματα εἰς τὴν ψυχὴν, ἐξ αὐ-

τῆς δ' ἐξ ἐναντίας νὰ πέμπωνται τὰ βουλήματα εἰς τὰ πέρατα.

Πλὴν εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστὸν ὅτι ἂν οἱ μυῶνες καὶ τὰ ὅσα ἔλλειπον ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπινου σώματος, τὸ ἀποτέλεσμα τῶν νεύρων σχεδὸν ἤθελεν εἶναι μηδέν. Καθότι ἐπειδὴ οἱ κινητήρες τοῦ ἀνθρώπινου σώματος, ὡς εἶναι ὀρατὸν, εἶναι οὐδὲν ἄλλο, εἰμὴ οἱ μυῶνες, οἱ τινες εἶναι φάκελλοι ἰνῶν κρεατίνων ἐνδεδυμένων ὑπότινος ἐπιδερμίδος καὶ περατουμένων εἰς δύο κορυφὰς κωνοειδεῖς, ὧν περὶ θάτερα ὑπηρετεῖ ὡς ὑποσηρίγμα ἐπίτινος ὅσου, καὶ ἡ ἑτέρα κινεῖ τὸ μέλος, δῆλον ὅτι τούτων ἀπόντων, τὰ βουλήματα τῆς ψυχῆς ἔπρεπε νὰ διαμένωσι μὴ ἐκπεπληρωμένα. Καὶ, ὡς φαίνεται, ἡ φύσις ἠθέλησε νὰ ἐμφανίσῃ ἅπασαν τὴν ἑαυτῆς σοφίαν εἰς τὴν ἐκπλήρισιν τῆς βουλήσεως τοῦ ἀνθρώπου. Καθότι αὕτη ἐνέθετο ἐν αὐτῷ, ὄχι μόνον ὄργανα ἢ μυῶνας πρὸς κίνησιν ἢ ὑψώσιν τῶν βαρέων, ἀλλὰ καὶ ἄλλους πολλούς: τινὰς μὲν πρὸς συζολὴν τῶν μελῶν, ἄλλους δὲ πρὸς διαζολὴν, καὶ ἄλλους πρὸς περιστροφὴν. Πλὴν ἂν οἱ μυῶνες, καίτοι τοιαύτην τελειότητα ἔχοντες, ἐσεροῦντο ὑποσηρίγματος σωμάτων σερεῶν: τῶν ὁσῶν λέγω, πάλιν ἀτελεστάτη ἤθελεν εἶναι ἡ τούτων ἐργασία. Καὶ ἔτι πλέον ἂν τὰ ὅσα, καὶ οἱ μυῶνες, καὶ τὰ νεῦρα δὲν ἐτρέφοντο ἀκαταπαύστως ὑπὸ τοῦ αἵματος, ἢ δὲν ἦσαν ὄργανα δημιουργὰ τοῦ αἵματος, τὰ νεύματα τῆς βουλήσεως ἐντὸς ἐλίγου ἤθελον ἀπολέσαι πᾶσαν ὑπαρξίν.

267. Ὅτι μὲν ἡ ψυχὴ κινεῖ διὰ τῶν νεύρων τοὺς μυῶνας, καὶ δι' αὐτῶν τὰ ὅσα καὶ τὸ σῶμα ὁλόκληρον,